

Šioje vietoje, auštant, lygiai prieš šimtą metų brutaliai buvo nutraukta vieno jauno žmogaus gyvybė. Liko neįgyvendinti siekiai, mylima ir labai mylinti jauna žmona, dar negimusi dukra...

Belgė žmona, Lietuvoje ir Belgijoje ginė, saugojo ir puoselėjo atminimą apie mylimą vyrą, jo idėjas. Vėliau, dukra Lietuvoje siekė atgaivinti prisiminimą apie Kamajų miestelio sūnų, nužudytą čia – Pakriaunyje, kovojusį už lietuviybę ir Lietuvos nepriklausomybę, už svetingą Europą ir geresnį pasaulį.

Daugelio šimtmečių bėgyje buvo milijonai kitų smurtinių mirčių aukų, įvykdytų siekiant naudos, dominavimo, atliktų ideologijos vardu ar tiesiog visai beprasmių...

Prisiminkime kitus nužudytus žmones. Kiti šimtai trisdešimt Pakriaunių neturi pavadinimo, jų palikuonys neturėjo teisės kalbėti per pirmąjį nepriklausomybę. Metų vasarą 1941, tūkstančiai žydų Kamajų piliečių, Juzintų, Rokiškio ir tiek daug kitų vietų Lietuvoje, užmušti iš kaimynų ir tautiečių, neturi nei vardo, nei palikuonių.

Masinės žmonių žūtys susietos su karais. Praeito šimtmečio pragaištingi keturiasdešimtieji metai nusinešė milijonus pasaulio žmonių gyvybių. Žuvo šimtai tūkstančių Lietuvos gyventojų. Teroro aktai atlikti tautybę, kilmę, laisvę, teisingumą įvardijant kaip blogį ... Deja, dar ir šiandien tai vyksta daugelyje pasaulio šalių.

Ši, be teismo atlikta egzekucija buvo žmogžudystė, viena iš kitų nepateisinamų nužudymų. Ji įsirėžė giliai į palikuonių gyvenimus ir sąmonę.

Nesvarbu kas bebūtų: rašytojas, menininkas ar darbininkas; politikas, teisėjas, ūkininkas ar pabėgėlis. Jokiu būdu nepateisinama smurto beprotybė net pilietiniame kare. Tai buvo viena iš gausybės kitų pasaulio karų beprasmybių (absurdu).

Visais laikais, kiekvienas vyras ar moteris yra nepakeičiamas pasaulio vaikas, su savo žavesiu ir viltimis, savo vargais ir kilnumu. Jis negali būti piktavališkai ir pirmalaikiškai sunaikintas. Ir dabar, niokojamą mūsų nuostabią planetą, mes tikimės pavyks išsaugoti mūsų proto ir žinių dėka. Turime siekti geresnio pasaulio, laisvo nuo priespaudos ir nemokšiško. Simboliška ir prasminga: prieš trisdešimt metų, lietuviai atgavo nepriklausomybę dainuodami.

Tuo metu, prieš šimtą metų, liepos pradžioje kviečiai jau buvo aukšti, o vaikai dar turėjo gimti...

Jurgio Smolskio žmona, mano senelė, gimtinėje Belgijoje, savo gyvenimo pabaigoje, neramiais tūkstantis devyni šimtai penkiasdešimt šešiais metais galėjo klausytis šios Jacques Brel's dainos "*Kai tik meilė*".

.....

[Version abrégée]

[...] Quand on n'a que l'amour
A offrir en prière
Pour les maux de la terre
En simple troubadour

Quand on n'a que l'amour
A offrir à ceux-là
Dont l'unique combat
Est de chercher le jour

Quand on n'a que l'amour
Pour tracer un chemin
Et forcer le destin
A chaque carrefour

Quand on n'a que l'amour
Pour parler aux canons
Et rien qu'une chanson
Pour convaincre un tambour

Alors sans avoir rien
Que la force d'aimer
Nous aurons dans nos mains,
Amis le monde entier.

[neskelbtas vertimas]

[...] Vien tik meilę savo
Atiduoti maldoms
Už pasaulio vargus
Būnant trubadūru

Vien tik meilę savo
Pasiūlyti visiems
Kurių viena kova
Šviesos siekimas

Vien tik meile sava
Tiesti visus kelius
Ir likimą valdyti
Kiekvienoj kryžkelėj

Vien tik meile sava
Kalbėtis su ginklais
Ir vien savo daina
Įtikinti būgnus

Nieko neturėdami
Vien tik meilės jėgą
Mes tiesiame rankas
Draugams visam pasauly.

[Featuring Alice Whitefield, Shawn Elliott,
Elly Stone]

If we only have love
Then tomorrow will dawn
And the days of our years
Will rise on that morn

If we only have love
To embrace without fears
We will kiss with our eyes
We will sleep without tears

If we only have love
With our arms open wide
Then the young and the old
Will stand at our side

If we only have love
Love that's falling like rain
Then the parched desert earth
Will grow green again

If we only have love
For the hymn that we shout
For the song that we sing
Then we'll have a way out

If we only have love
We can reach those in pain
We can heal all our wounds
We can use our own names

If we only have love
We can melt all the guns
And then give the new world
To our daughters and sons

If we only have love
Then Jerusalem stands
And then death has no shadow
There are no foreign lands

If we only have love
We will never bow down
We'll be tall as the pines
Neither heroes nor clowns

If we only have love
Then we'll only be men
And we'll drink from the Grail
To be born once again

Then with nothing at all
But the little we are
We'll have conquered all time
All space, the sun, and the stars

6 juillet 2019

Ici, à l'aube, il y a juste cent ans, la vie d'un homme jeune a été fauchée.

Aspirations non réalisées, jeune épouse adorée, enfant à naître. Belge de naissance et lituanienne de coeur, Germaine Geelens a cultivé le souvenir et les idées de son mari. Plus tard, sa fille a entretenu et développé la mémoire de cet homme né à Kamajai, tué ici à Pakriaunys, qui a lutté pour la culture et l'indépendance de la Lituanie, pour une Europe accueillante et un monde meilleur.

Depuis, et depuis tant de siècles, des millions d'autres ont été victimes de morts violentes, commises au nom du profit, de l'idéologie, de la domination, où parce qu'ils se trouvaient là, faisaient désordre, meurtres toujours pour rien. Tuer est un acte de guerre, la guerre est assassinat généralisé.

Les noms des cent trente autres victimes de 1919 ne figurent pas ici, à Pakriaunys et leurs descendants n'avaient pas le droit d'en parler au temps de la première indépendance. En 1941, des milliers de citoyens juifs de Kamajai, Juzintai, Rokiskis et de tant d'autres localités de Lituanie ont été tués par leurs voisins et compatriotes, en ne laissant ni nom ni descendance.

Au vingtième siècle, avec des paroxysmes dans les années 40, des centaines de milliers de Litvaniens de toutes origines ont été tués, et leur assassinat a été nié ou diabolisé au nom de mots comme la race, l'ordre et même la justice et la liberté ... Aujourd'hui cela se passe encore dans bien des pays du monde.

Cette exécution extrajudiciaire fut un meurtre parmi d'autres, tout aussi inacceptables, qui ont brisé la vie et la conscience des rescapés.

Qu'il fût écrivain, ouvrier, artiste, homme politique, juriste, agriculteur ou réfugié, tisserand ne change rien à l'insensé de cette violence, dans une guerre civile aussi absurde que cette guerre mondiale massacrant à grande échelle. À chaque fois, c'est un homme seul, une femme unique, un enfant du monde irremplaçable avec tous leurs éblouissements, leur espoir, leur misère et leur générosité, brisés méchamment avant terme.

Comme aujourd'hui où notre planète si belle est saccagée mais où nous espérons survivre en utilisant mieux notre intelligence, ils désiraient un monde meilleur, libéré de l'oppression et de l'ignorance. En ce mois de juillet d'il y a cent ans, les blés étaient hauts, un enfant allait naître.

Il y a trente ans, les Litvaniens ont reconquis l'indépendance en chantant. Dans la patrie de la compagne de Jurgis Smolski, à la fin de sa vie éprouvante, en 1956, année sanglante, Jacques Brel chante *Quand on n'a que l'amour*.

[passage d'une bande-son accompagnée]

July 6, 2019

Here, at dawn, just a hundred years ago, the life of a young man was mown down.

Unfulfilled aspirations, young wife adored, unborn child. Belgian by birth, Lithuanian also by heart, Germaine Geelens has cultivated the memory and ideas of her husband. Later, her daughter maintained and developed the memory of this Kamajai-born man, killed here in Pakriauyns, who fought for the culture and independence of Lithuania, for a welcoming Europe and a better world.

Since and for so many centuries, millions of others have been victims of violent deaths, committed in the name of profit, ideology, domination, or because they were there, murders always for nothing .

Killing is an act of war, war is widespread murder. In the twentieth century, with paroxysms in the 40s, hundreds of thousands of Lithuanians of all origins were killed, and their assassination was denied or demonized in the name of words like race, nation and even justice and freedom ... Today it is still happening in many countries of the world.

This extrajudicial execution was a murder among others, just as unacceptable, which broke too the life and consciousness of the survivors. Whether he was a writer, a worker, a politician, a lawyer, a refugee, a farmer, it does not change the foolishness of this violence, in a civil war as absurd as this massive scale world war.

Let's remember the other killed people killed. The other 130 of have no name, and their descendants did not have the right to speak during the first independence.

In the summer of the year 1941 thousands of Jewish citizens of Kamajai, Juzintai Rokiskis and so many other places in Lithuania were killed by neighbors and compatriots, leaving no name nor descendants.

Each time, he is a lonely man, a unique woman, an irreplaceable child of the world with all their dazzling, their hope, their misery and their generosity, broken maliciously and prematurely. Like today where our beautiful planet is ransacked but where we hope to survive by using our intelligence better, they wanted a better world, free from oppression and ignorance.

At those begin July the wheat was high, and children would to be born.

Thirty years ago, Lithuanians regained independence by singing. In the homeland of Jurgis Smolskis-'s wife, in the bloody year 1956, at the end of her hard life, my Grandmother could listen Jacques Brel's song *When you just have love*.